

20 år

Vikingaåsens skola

&

Øster Aaby Friskole

Indledning

ved Asger Albjerg, Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur

I Nordens Institut på Ålands årsberetning for 1986 står der:

"Blandt de vigtigste projekter i 1986 må særligt fremhæves: ålandsk-nordiske klasseudvekslinger, hvor børn på samme niveau besøger hinanden og deltager i hinandens normale hverdag og skolegang."

Af årsberetningen fremgår det også, at skolerne var Vikingaåsens låg- och mellanstadieskola og Øster Aaby Friskole, og at der til arrangementet blev bevilget et beløb på i alt 18.000 finske mark.

Kikker man i årsberetningerne fra instituttets første fire år, da jeg havde det daglige ansvar for ideer og drift, vil man se, at klasserejserne indgår i et mønster med andre aktiviteter for børn og unge. Begrundelsen var den enkle, at skulle kulturlivet fremmes i nordisk retning, hvilket der stod i formålsparagraffen, og satsningen skulle have langtidsvirkning, så kunne man ikke satse på noget bedre end på den opvoksende generation.

Centralt i overvejelserne var, at man ikke skulle fokusere på forskelle - de skulle nok dukke op af sig selv, men på det fælles. Derfor skulle skolerne og det omkringliggende samfund ligne hinanden så meget som muligt; storbyen og et landligt miljø var en dårlig kombination.

6. klasse blev valgt, fordi børnene hverken skulle være for små og usikre eller for store og frække. Desuden skulle der være gensidighed i arrangementet på den måde, at det var de samme børn, der rejste på besøg og modtog besøg.

Årstiden spillede også en vigtig rolle; valget faldt på foråret, fordi det er en smuk tid, hvor lyset vender tilbage, græsset bliver grønt og fuglene synger. Derfor skulle det første besøg være i Danmark, hvor foråret kommer tidligere, og genbesøget på det lidt nordligere Åland.

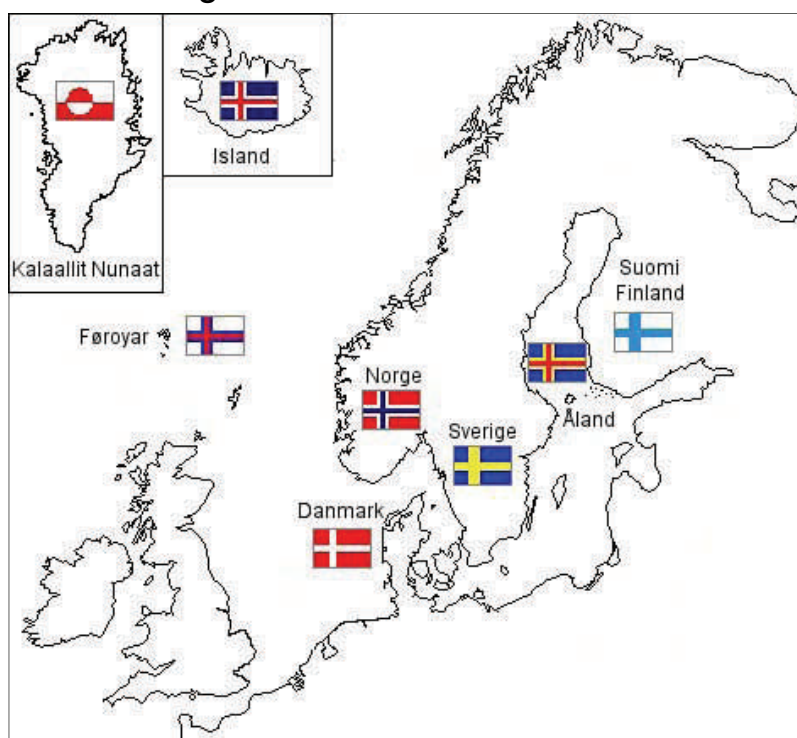
At børnene på besøg skulle bo samlet, som man gør på en lejrskole, var udelukket. På sådan et sted er det alt for let at lukke sig om sig selv og holde den nye, fremmede verden ude. Nej, man skulle bo i hjemmene hos de nye skole-

kammerater for på en håndfast måde at blive bekendt med det nye lands skikke, madvaner, sprog og så vider.

Valget af skoler var egentlig let. Når det blev Øster Aaby Friskole i den ene ende skyldes det simpelt hen, at jeg kort forinden havde lært skolens leder, Bent Rasmussen, hans skoletanker og hans skole at kende. Det ord, han har sat fast i min hukommelse, er "tillid"; møder man hinanden med tillid i skolens verden, har man alle chancer for at nå et godt resultat. I den anden ende, på Åland, var det bare at række hånden frem, og den tog Charlotta Holmén fra Vikiingaåsens låg- och mellanstadieskola tillidsfuld.

At den første rejse for nogle af deltagerne var ikke så lidt af et kulturchok og et sprogchok er vist ingen overdrivelse. Blandt andet blev den danske madpakke og det faktum, at børn i Danmark kunne købe spiritus lige så let som tyggegummi, endevendt. Uroen var så stor, at jeg straks inviterede Bent Rasmussen til Åland, for at bekymrede forældre kunne diskutere deres bekymringer med ham. Samtidig fik han lejlighed til at fortælle om friskolen som en anderledes skoleform med en markant forældreindflydelse. At han har indgydt tillid turde være hævet over enhver tvivl, for udvekslingerne fortsatte.

Men at de fortsatte så længe og stadig finder sted fik jeg først at vide i år den 24. januar gennem en mail fra Bernt Isaksson, der spillede en særdeles aktiv rolle i udvekslingernes fortsættelse. Det var som en forskudt julegave i megaklassen. Jeg var glad og opløftet i flere dage. Det var virkelig nordisk samarbejde med langtidsvirkning, der blev startet dengang. Og så mange, der har været med: Omkring fire procent af Ålands samlede befolkning har gennem dette arrangement fået en levende kontakt til et andet nordisk land - og i Øster

Aaby med omegn må Åland have en kolossal plads i menneskenes bevidsthed.

Jeg kan ikke skjule, at jeg er stolt af, at jeg tog initiativet. Men det er dem fra Øster Aaby og fra Åland, der har virkelig gjort det, som fortjener æren.

Varmt tillykke med jubilæet fra den gamle institutbestyrer og stor glæde i det fortsatte samarbejde!

Asger Albjerg

Åland og Øster Aaby Friskole.

ved Bent Aage Rasmussen, tidl. skoleleder
på Øster Aaby Friskole

Fra 1984 til 1989 var jeg formand for Frie Grundskolers Fællesråd. Et råd, der bestod af alle frie skoleorganisationer i Danmark. Det var en meget spændende post, som gav mig mange gode oplevelser. Som en følge af dette blev jeg en tidlig forårsdag i 1986 ringet op af en dame som hed Åsa. Hun præsenterede sig som freelance journalist og spurgte, om hun måtte komme op for lave et interview med mig til finsk radio.

Det sagde jeg selvfølgelig ja til, for jeg har altid ment, at det danske skolesystem med frie og private skoler, som virkelig er et reelt alternativ til den offentlige skole, er verdens bedste. Desværre er Folketinget ved at ændre på dette. Noget tyder på, at skolefriheden bliver mindre, og at der er flere, der på grund af økonomien ikke længere har et reelt frit skolevalg.

Åsa ankom på en smuk forårslørdag sammen med sin mand Asger Albjerg. Under interviewet ventede han udenfor, men han havde noget, som han gerne ville tale med mig om, når vi var færdige.

Asger stammede fra Svendborg og var nu leder af Nordisk Institut på Åland. Han havde fået en ide om, at det kunne være et godt praktisk stykke mellemfolkeligt arbejde, hvis vi kunne starte en udveksling mellem skoleklasser i Danmark og på Åland.

Allerede mandag luftede jeg på lærerværelset tanken om en klasseudveksling med Åland. Jeg havde vel nok regnet med, at der ville gå lidt tid inden lærernes eventuelle begejstring ville melde sig, for det ville unægtelig være noget af et stykke arbejde at gå i gang med. Jeg burde jo have vidst, at begejstringen meget hurtigt ville indfinde sig, for det var jeg jo vant til i Øster Aaby Friskole.

Der var heller ikke ret langt fra begejstring til handling, så jeg måtte allerede i løbet af nogle dage kontakte Asger igen, så de mere praktiske ting kunne aftales. Det blev aftalt, at udvekslingen skulle være i 6. klasse, da det på Åland var sidste trin før Høgskolan, og at der skulle udveksles med Vikingaåsens Skola, som blev ledet af Charlotta Holmen. Vi var alle overbeviste om, at det burde være med privat indkvartering, så det ikke bare blev en udvidet lejrskoletur, men nogle var alligevel betænkelige, for vi kendte jo ikke meget til hinandens levevis. Resultatet blev indkvartering privat.

Af praktiske grunde skulle ålændingene besøge os først.

Så snart afgørelsen var truffet, gik det som det plejer i Øster Aaby. Alle bakkede op om projektet og glædede sig. Så let gik det ikke i på Åland. Der var mange betænkeligheder hos forældrene. Lad mig nævne nogle: I Danmark kunne børn forholdsvis let købe spiritus og hvad med P-piller? Skulle eleverne fodres

med dem inden de tog hjemmefra?

Vi regnede med, at betænkelighederne ville forsvinde efter deres første besøg. Det gjorde de ikke helt, selvom børnene blev sendt herover i egen bus ledsaget af en talstærk forældregruppe. En gruppe, som for øvrigt tillod sig at tage deres børn med på tur til Odense midt i arrangementet, og de var i det hele taget ikke var særlig åbne. Det kunne dog skyldes sprogvanskeligheder. En ny bekymring kom for øvrigt til. Vi sendte madpakke med børnene i skole. En sådan "matpakke" havde de aldrig set før. Så den store succes var besøget ikke. Under besøget skulle der afholdes fest med dans for eleverne. Her synes jeg jo nok, at det var gæsterne, der var de mest fremmelige. De dansede tæt, og det skulle foregå i mørke!!! Det havde jeg ikke været med til før på Øster Aaby Friskole.

Asger tog initiativ til, at jeg skulle komme til Åland i nogle dage. Jeg skulle deltage i interviews og holde en mindre forelæsning om de frie skoler i Danmark og sidst, men ikke mindst, skulle jeg til forældremøde på Vikingåsens skole og møde dem på deres hjemmebane, for at rydde eventuelle misforståelser af vejen.

Det blev en pragtfuld tur. Jeg kom dertil først i maj måned kort tid efter, at havet var blevet isfrit. Der var en utrolig frisk og klar luft. Asger havde sørget for indkvartering og aftalt møde med den lokale presse og aftalt, hvornår jeg skulle holde foredrag. Mødet med avisen gik udmærket, men der kom kun 10-15 personer til foredraget, så jeg må jo nok konstatere, at det aldrig lykkedes mig at overbevise ålændingene om, at friskolen er verdens bedste skoleform.

Min fornemmelse er, at det faktisk også lykkedes på forældremødet at overbevise forældrene om, at vi er ligeså omsorgsfulde og bekymrede for vore børns ve og vel, som de var.

Aftenen før jeg skulle rejse hjem, var jeg til middag hos Asger og hans familie. Her var en lærerinde ved navn Monica på besøg. Hun var fra Finland og kunne også godt tænke sig at udveksle med en 9. klasse, Så året efter var 9. klasse i Finland på udveksling sammen med Elsemarie og Ove, og vi havde selvfølgelig besøg derfra.

Resultatet af min tur var bl.a. at jeg kunne rejse hjem med mange gode indtryk og bringe dem videre derhjemme. Kort tid efter rejste vores 6. klasse derop. De havde en rigtig god tur og flere af dem havde prøvet at få en udenlandsk kæreste.

Siden har Ålandsturen været en helt naturlig del af programmet på skolen. At det er blevet så stor en succes, skyldes nok først og fremmest, at lærerne på begge skoler er gået så helhjertet ind i arbejdet.

Det skal dog her ved 20-året nævnes, at uden Asger Albjergs indsats var samarbejdet aldrig kommet i gang.

Bent Aa. Rasmussen

OM INTE ...

ved Charlotta Holmén, tidl. skoleleder på Vikingaåsens skola

Om inte Asger Albjerg och Bent Rasmussen vid något tillfälle för tjugo år sedan talat med varandra om nordiskt samarbete.

Om inte Aase i Öster Aaby och Siw i Vikingaåsen med sina respektive klasser varit beredda att kasta sig in i oprövat projekt.

Om inte föräldrar i Öster Aaby och Jomala välvilligt varje år ställt sig och sina hem till förfogande under några dygn i april -maj.

Om inte Nordens Institut på Åland generöst bidragit till resorna den första tiden.

Om inte de praktiska problemen verkat små i jämförelse med möjligheterna.

Ja, då hade hela utbytet aldrig blivit av. Inga danska flaggor hade vajat i vårvinden vid Vikingaåsens skola och betydligt mindre antal Jomalabarn hade åkt nattåg Stockholm - Hälsingborg varje år.

Men om inte Asger Albjerg, i ett skede i slutet av 80-talet, då svårigheterna tycktes oöverstigliga, kommit på besök med prinsessbakelser och med sitt vanliga danska gemyt övertygat kollegiet om att allt nog skulle ordna sig, hade det kanske inte fortsatt. Skolan hade då (precis som nu lär vara fallet) stora klassgrupper. Varje dansk elev brevväxlade med minst tre åländska elever, och vi tyckte att vi utnyttjade våra danska vänner maximalt. Men Asger gjorde som Julius Caesar i tiden, kom, såg och segrade, och utbytet fortsatte.

1987 reste jag som relativt nybliven föreståndare till Öster Aaby utan någon klass och ryser ännu av obehag när jag tänker på att jag då kunde ha spolierat hela utbytet.

Så här var det. Under en biltur med Bent Rasmussen och några andra danska lärare vände sig Bent till mig och frågade: Känner du till Grundtvig? För mina ovana åländska öron lät det som någon helt obekant, och jag skakade på huvudet, men såg på hans reaktion att det nog inte var så bra. Kände jag verkligen inte till Grundtvig? (Nikolai Frederik Severin Grundtvig, 1783-1872, dansk präst och kyrkoreformator, författare. Folkhögskoletankens fader och anses vara den som grundade den första friskolan i Danmark. Psalmförfattare med ett tiotal psalmer i vår psalmbok, visserligen omarbetade, men dock.)

Det framkom i alla fall senare att jag nog kände till Grundtvig. Men visst kunde

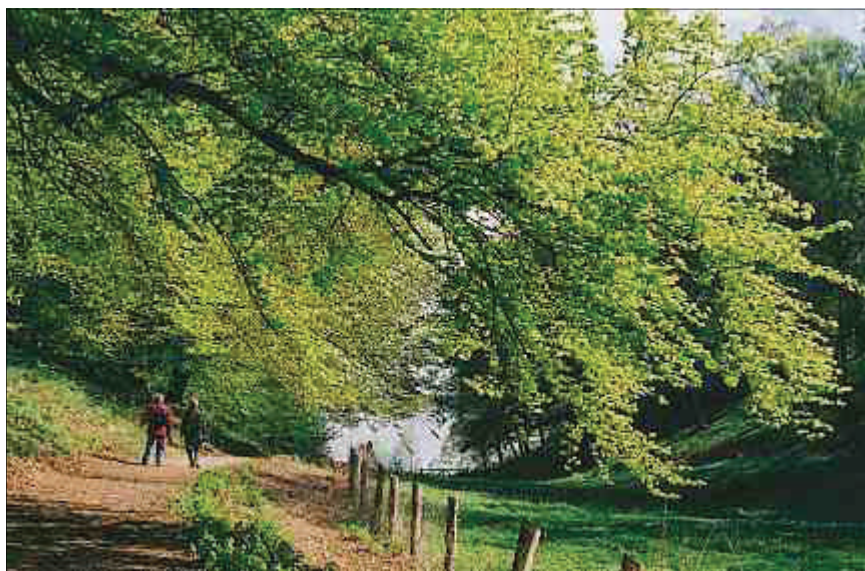
språket ibland krångla till det. Vid många tillfällen senare skulle det visa sig att då vi efter livlig diskussion uppnått full enighet, hade vi talat om helt olika saker.

När jag nu i mitt helt annorlunda liv, ser tillbaka och minns, är det förutom den stora gästfriheten som gjorde utbytet så lätt, också synbilder och hörselminnen som tränger sig på.

Intensivt gulblommande ginst och forsythia, som gled förbi kupefönstret vid ankomsten till Köpenhamn, släta grå stammar omgivna av överjordisk skir

grönska i bokskogen, nära Else-Maries och Carls hus och koltrasten som sjöng på danska i Aases trädgård.

Tacksamt noterar jag att jag fick vara med om nordiskt samarbete, när det är som bäst.

Kökar i februari 2006

Charlotta Holmén

1986-2006

Ved Bernt Isaksson, skoleleder på Vikingaåsens skola

Tjugo år! Tiden står aldrig stilla, möjligen ändå nästan. Jag tycker nämligen ibland det var som igår när jag våren 1988 gjorde min första resa till Östra Aaby friskola. Det var det två år unga utbytets premiärtur med ålänningarna på nattåg från Stockholm till Köpenhamn. Huvudansvaret för de tretton medföljande eleverna tyngde mina då 32-åriga axlar liksom det faktum att det kändes aningen besvärligt att lämna Gun ensam med vår förstfödde 3-åriga son.

Eftersom mitt klena förstånd aldrig haft vett att låta bli att lyssna till människors vädjanden hade jag följaktligen halvåret tidigare antagit Asger Albjergs utmaning om fortsatt utbyte med Bent Rasmussens skola på Fyn i Danmark. Det var alltså bara att fullfölja med gott mod.

Denna vår, år 2006, gästar jag vår vänskola på Fyn igen, nu för sjunde gången. Jag gör det mer gråhårig, men sålunda också mer erfaren och därför betydligt lugnare till mods än vid mitt premiärår 1988. Det långvariga utbytet känns som en speciell bedrift i min egen och mina berörda arbetskamraters

livsgärning, värd respekt och aktning, må sedan månen i morgon ramla ned över oss alla. Kanske minns jag inte så bra alla elever som genom åren svept förbi lika mycket som jag tagit till mig själva atmosfären i utbytet, den speciella stämningen i det danska skolhuset, vänskapen med den danska skolans lärare och naturligtvis gästfriheten hos de goda människorna i de danska hem där jag fått bo. Otroligt att man så långt borta talar ett språk som är så nära mitt eget modersmål, ja i alla fall någorlunda nära.

Speciella minnen är Helge och Anettes tre barn som, tillsammans med hunden "hopp-i-säng-väcker" mig på morgonen, den energiska äldre damen som så frenetiskt "uttröttar-guidar" oss på HC Andersens museum att endast jag själv håller ut som hennes enda väluppfostrade lyssnare, Elsemarie som olagligt fräser omkring med en laglig polisradarvarnare i sin bil och så förstås de oförglömliga kvällsbussturer med vaktmästar-Kurt vid ratten. Mitt eget amatörfilmscoop av pedel-Kurts möte med ålänningarna vid Nyborg hamn, premiärtågåret 1988, må i evig tid utgöra det yttersta beviset för omvärldens problem att förstå även det mest grundläggande i det danska språket. Det sista gäller åtminstone de välkomsthälsningar som behäftats med inslag från de utpräglade inlandsdialekterna.

De modiga går först. Åran för början av vårt långa utbyte skall därför i första hand tillskrivas nu pensionerade skollidarna Bent Rasmussen och Charlotta Holmén. Med Per Wendelboe och mig själv fortsätter arbetet uppenbart så länge intresset finns bland lärare, elever och föräldrar.

De danska ovanorna kan förvisso vara minst lika fördärvliga som de åländska, men utbytet med friskolan i Skårup har ändå gjort mig till en bättre människa.

Bernt Isaksson

Tillykke med 20 års interessant og lærerigt samarbejde.

Ved Per Wendelboe, skoleleder på Øster Aaby Friskole.

I februar 2002 begyndte jeg som skoleleder på Øster Aaby Friskole. Jeg blev den 6. leder i skolens historie, og den 20. maj i år er det 128 år siden skolen begyndte.

Gennem de mange år er der funderet traditioner, som vi hele tiden vurderer. Nogle traditioner har haft sin tid og ophører, andre justeres og tilpasses tiden, og nye traditioner udvikles.

Vi fejrer i år med glæde og stolthed Ålandssamarbejdet gennem 20 år. Et samarbejde hvor 6.klasserne på Vikingaåsens Skola og Øster Aaby Friskole mø-

des 2 gange årligt med få ugers mellemrum, hvor skolernes klasser er værter for hinanden og oplever skolen og hverdagen hos hinanden.

I 4 år har jeg været med og mere eller mindre oplevet denne lærerige udveksling. I 2003 var jeg selv med på Åland og mødte Bernt Isaksson, lærerne og børnene på Vikingaåsens Skola. Det var et meget spændende besøg, og jeg blev bl.a. meget betaget af Ålands smukke og for mig lidt baske natur.

Bernt og familie tog imod mig med stor gæstfrihed, og jeg lånte Bernts søns værelse under opholdet.

Jeg fik en god fornemmelse for livet og for skolegang på Åland bl.a. takket være Bernts levende og iderige måde at give mig indblik i hverdagen på.

Jeg glæder mig til at besøge Åland igen i år.

Det er interessant at iagttage børnenes måde at være på, både når de er værter på hjemmebane, og når de er gæster hos hinanden.

I starten ofte lidt stille og tilbageholdende, men når aktiviteterne går i gang i de blandede grupper fra hver skole, så åbnes der for mulighederne til at lære og suge indtryk til sig i samspillet, som Asger Albjerg skriver noget lignende, mellem børn på samme niveau i deltagelsen i hinandens næsten normale hverdag og skolegang.

Jeg synes, det lykkes vældigt godt, og der sker virkelig noget de følgende dage, hvor ikke mindst sproget bliver brugt og prøvet af - og ikke bare de nordiske gloser. Engelske ord hjælper af og til i forståelsen af hinanden. Ikke mindst fordi vores sprog ændres og flere og flere engelske (internationale) ord indlemmes i de nationale sprog.

Det viser sig også ved genbesøget på Åland, at børnene er mere trygge ved hinanden, og fortsætter deres samvær og samarbejde, hvor de slap nogle uger før i Danmark.

Under besøgene udveksles og diskuteres blandt de voksne selvfølgelig også livsformer, skoleformer, undervisning og læring. Der er nok at snakke om, for vi er meget forskellige og heldigvis for det. Jeg tror, vi har inspireret hinanden på mange måder, nogle gange mere synligt end andre gange, og vi har også hver især fået sat vores egne måder at drive skole og undervisning i perspektiv.

Jeg håber samarbejdet kan fortsætte med vores ålandske venner, og lærerne og forældrene i Øster Aaby vil meget gerne fortsætte så længe opbakningen er til det.

Per Wendelboe

For snart 20 år siden.

Ved Lis Bystrup, lærer ved Øster Aaby Friskole

For snart tyve år siden spurgte Bent Rasmussen mig en dag, om jeg havde lyst til at være med til at starte et samarbejde med en skole på Åland. Det lød som et spændende projekt, så jeg var ikke længe om at betænke mig og sagde ja den samme dag. Jeg var på det tidspunkt klasselærer for en 5. klasse, og det var meningen, at vores samarbejde skulle starte det følgende år.

Efter et par møder på skolen med fastlæggelse af ålændingenes besøg her og vores besøg på Åland, blev vi enige om, at vi skulle starte med at være værter, og så skulle vi til Åland tidsmæssigt tæt på ålændingenes besøg her. Vi syntes, det var vigtigt, at der ikke skulle gå for lang tid imellem besøgene.

For at lære hinanden bedre at kende startede vi en brevveksling, og det var spændende hver gang, der kom brev. Det var ikke altid lige let at forstå svensk, men efterhånden vænnede vi os til det fremmede sprog, og ved fælles hjælp lykkedes det da også at forstå meningen i brevene.

Vi var nu efterhånden godt forberedte på at få besøg af vores venner fra Åland, og dagen hvor de skulle komme, var en stor dag med tusinder af sommerfugle svævende rundt i maven på børnene, ja også på mig. Vi havde smurt nogle madder, som vi alle skulle spise, når vi havde hilst på hinanden, og vi var i god tid. Derfor syntes vi, det varede længe, før vi så bussen fra Åland dukke op i det fjerne. Vi stod alle foran skolen ud til Nyborgvej og ventede.

Som de følgende år var det en stor klasse, vi fik besøg af. Foruden Siv var der flere forældre med, for det var vist første gang skolen skulle så langt hjemmefra, og der gik rygter om, at forældrene på Åland var meget utrygge ved Danmark.

Liv havde et videokamera med, og vi var meget imponerede, for det var der ikke mange, som ejede i Danmark på dette tidspunkt. Det var vigtigt for de forældre, som ikke var med, at de kunne se på videoen, at Danmark var et ganske fredeligt land.

Stort set tror jeg, de fleste børn fik gode oplevelser i Danmark.

Som de følgende år, var vi på tur i Odense, hvor vi var i den Fynske Landsby og i H.C. Andersens Hus. Midt i forløbet havde vi en elev/forældre aften, hvor vi havde forskellige lege, spiste burgere og dansede på diskotek. Vi voksne morede os kosteligt, for vores danske børn fik lært at danse kinddans, og de var selv lidt overraskede over, at det var naturligt for ålændingene at danse tæt. Så fik de lært det, og jeg tror også nok, at en og anden fik sig en kæreste, som det var svært at tage afsked med et par dage senere.

Dette var således starten på et frugtbart og langt samarbejde, som vi på sko-

len altid har sat stor pris på. Efterhånden er der opstået et rigtigt godt venskab mellem lærerne på vores skoler, og mange elever kan tænke tilbage på gode og sjove oplevelser i deres venskabsland.

Lis Bystrup

Den første rejse til Åland.

ved Aase Jensen, tidl. lærer ved Øster Aaby Friskole

Charlotta, skoleleder på Vikingaåsens Skola i Jomala, besøgte Øster Aaby Friskole for at se, om en udveksling mellem skolerne kunne lykkes. Charlotte boede hos os og var min første kontakt til Ålandsøerne, som jeg ikke tidligere havde hørt om.

Charlotta var nem at snakke med, vi forstod hinandens sprog ganske godt.

Jeg fornemmede, at mange forældre var nervøse for at sende deres børn til Danmark. De var bange for, hvad børnene kunne blive udsat for.

Året efter fik vi dog besøg af en 6. klasse fra Vikingaåsens Skola. Den første rejse blev betragtet som en prøverejse til "de vilde danere".

Ålændinge kom i bus med 6 voksne: 2 lærere og 4 forældre. Den ene forælder var dansker. Han var gift og bosat på Åland. Buschaufføren var også forælder.

3 forældre boede hos os, danskeren og 2 glade damer. Vi havde nogen hyggelige dage sammen. Medens Kurt og jeg passede vores arbejde, kørte de rundt i vores bil og så på det dejlige Danmark. Vi serverede dansk mad med et glas vin eller en snaps. De fik fortalt, hvad de havde oplevet og fik svar på mange spørgsmål. Godt med en dansker til at oversætte, så vi ikke misforstod hinanden. Det var første gang damerne var i Danmark. Den ene var opvokset og uddannet i Finland og var lidt svær at forstå.

Den første rejse til Åland havde Lis Bystrup forberedt gennem længere tid. Lis var klasselærer og dermed kontaktperson til klasselærerne på Åland.

Dagen nærmede sig, hvor Lis og 6. klasse sammen med Mikkel, matematiklæreren, skulle af sted. Lis blev syg ugen før. Hun lagde sig i sengen med lungebetændelse, men vi håbede alle, at hun blev rask til turen. Det var Lis, der kendte til alle aftaler omkring udvekslingen. Det var hende, der havde arrangeret rejsen og lavet alle aftaler omkring børnenes indkvarteringer.

Fredag efter skoletid spurgte Bent Rasmussen, om jeg kunne rejse med børnene til Åland, da Lis stadig ikke var raskmeldt.

Vi gav hende en chance til lørdag, men hun blev ikke feberfri, så jeg måtte pakke tasken og forberede mig på en tur til Åland. En tur, hvor jeg intet kendte til aftaler, kendte kun de to ålandske lærere ved navn. Jeg havde ikke klassen,

men kendte dog alle elever godt, Mikkel var ny lærer, så ham havde jeg heller aldrig været på lejrskole med.

Søndag mødtes vi på skolen, en glad og forventningsfuld 6. klasse. Skolens bus kørte os til færgen i Nyborg, og mange forældrepar kørte med for at vinke farvel.

I København indrettede vi os i reserverede kupeer, ikke liggevoгне. Turen til Stockholm varede til den lyse morgen.

En lang siddende nat. Der var ingen forbindelse fra banegården til Viking Terminalen,

og da der var for langt at gå, måtte vi have taxier. Hurtig gruppering, svenske penge til betaling og mange gange besked på, hvor de skulle hen. Jeg var godt nervøs, indtil vi igen var samlet.

Derefter skulle billetterne til færgen og morgenmaden ordnes. Det tog Mikkel sig af. Vi andre satte os trøtte på bagagen og ventede. Vi følte, det tog lang tid, men endelig kunne vi gå ombord. Vi fik bagagen låst inde og blev vist ind til et veldækket morgenbord. Ih, hvor vi spiste, og efterhånden vågnede vi alle. Mætte og veltilpasse glædede vi os til en skøn sejltur ud gennem fjorden i strålende solskin og på en stor færgе med mange dæk. Der var flere diskoteker, store forretninger, spillemaskiner og underholdning.

Vi fandt en fast plads, hvor eleverne skulle melde sig. De skulle fortælle, hvor de gik hen, med hvem de fulgtes og hvor længe de havde tænkt sig at være væk fra "vores base". De smilede lidt og tænkte sikkert et eller andet, men det var en stor færgе, og der var mange mennesker, så derfor skulle det være sådan. Allerhelst ville jeg have dem siddende omkring mig.

En times tid før ankomst til Åland valgte eleverne fællesskabet, så vi kunne snakke om, hvad vi forventede af de kommende dage.

Eleverne vidste fra brevvekslingen, hvem de skulle bo ved, de havde jo set hinanden før. Jeg havde ingen adresseliste og vidste intet om, hvordan de kommende dage skulle forløbe.

Færgen anløb Mariehamn, hvor der stod folk og vinkede med det danske flag. I ankomsthallen var der mange mennesker, men ingen fælles modtagelse. Eleverne blev hentet af deres værter, Mikkel af en lærer, han kendte, og jeg blev hentet af en elev og hendes mor. Den elev, jeg skulle bo ved, havde ikke været med i Danmark og havde derfor ingen dansk kammerat.

Skolens 2 busser

Tiden føltes lang, jeg tænkte meget på, hvordan vore børn befandt sig ude i hjemmene. Kunne de forstå, hvad der blev sagt, kunne de lide maden, var nogle af de mange spørgsmål, der trængte sig på. Jeg fik fisk med masser af ben. Det smagte dejligt.

Næste morgen tog vi skolebussen. Vi blev sat af et stykke fra skolen. Pigen, som jeg boede ved, gik med sine kammerater, og der stod jeg. Det var om at finde nogen, jeg kendte. Endelig lykkedes det. På skolen havde vore danske børn fundet hinanden i hjørnet uden for et klasseværelse.

Alle var glade og havde en masse at fortælle. Især hvad de havde fået at spise, og at der ikke var noget, der hed en madpakke.

Vi havde nogle dejlige dage på Åland. Vi fulgte undervisningen, var på udflugt, gik ture i Jomala og var en dag i Mariehamn. Sidste aften havde vi fest på skolen. Der var diskotek, herligt.

Det var svært at sige farvel. Der var mange tårer og mange ønsker om at se hinanden igen.

Rejsen hjem gik fint, og denne gang var der gratis bus fra færgen til banegården.

I toget opholdt vi os i vores siddevogn hele natten. Her var megen uro, da der var mange unge, der fejrede deres skoleafslutning, men vi hyggede os så godt, vi kunne.

Tidlig morgen på Hovedbanegården. Vi var sultne, men hvordan fik vi noget at spise? Mikkell måtte ud i Københavns gader og finde noget morgenmad, og heldigvis kom han tilbage med både kniv, rundstykker, pålægschokolade og juice. Det smagte herligt, men et stykke dansk rugbrød ville også have været godt.

Hjemme igen. En spændende tur med mange nye indtryk. En rejse børnene kun havde godt at sige om. En rejse, der blev en tradition.

Den første rejse gav mange nye indtryk. Lidt er ændret i løbet af de 20 år, bl.a. har man nu liggevogn og et ophold i Stockholm. Jeg besøgte Åland 7 gange.

Nu er både Kurt og jeg pensioneret, men bor stadig i Øster Aaby.

Hilsen til alle, der kender os.

Aase Jensen

Säkra utflyktsmål!

Danskarnas försök att imponera med berg och stora stenar visade sig snabbt vara lika goda felval som ålänningarnas försök att skryta med Kastelholms slott. Orrdals klint, självstyrelseborgen, HC Andersens hus och de fantastiska danska slotten har genom åren varit säkra trumfkort då det varit dags för utflykter i de fynska och åländska bygderna.

På äventyr i de åländska bergen

Vikingaåsen vaktar de ryska bomarsundskanonerna

4-mastade barken **Pommern**

Öborna behöver sina färjor

Læreroplevelser

Ved Elsemarie Hoffmann, lærer på Øster Aaby Friskole

En spændende ide, som Bent Rasmussen og Charlotta Holmen for tyve år siden fik gjort til virkelighed. En skole langt mod nord skulle udveksle med en skole langt mod syd. To skoler med forskellige baggrunde, forskellige kulturer og forskellige sprog skulle møde hinanden.

Alle var spændte - både børn og voksne – mange tanker løb gennem vore hoveder. Den første tanke kredsede nok mest om sproget. Kunne vi overhovedet forstå hinanden, og kunne vi tale med hinanden?

Ja, det kunne vi, og vi har nu talt sammen i snart 20 år, og gennem alle årene har vi gensidigt lært af hinanden. En fantastisk udveksling, der har givet os alle mange store uforglemmelige oplevelser, og har lagt endnu en sten til et spændende nordisk samarbejde.

Vi lærere kender hinanden rigtigt godt. Vi har boet hos hinandens familier, og er derfor kommet tæt på hinanden, og det er også af stor betydning, når en udveksling som denne skal lykkes.

I løbet af vore årlige besøg, har vi en voksenaften, hvor vi lærere og vores ægtefæller er ude at spise på restaurant. Før spisningen har vi en eller anden fællesoplevelse. Det kan være en gåtur i naturen f. eks. i Svanninge Bakker, "De Fynske Alper", ved Fåborg. Det er strenge at vandre i de "stejle Alper", så derfor er det vigtigt at have nogle drikkevarer med til vore få eller mange "Pitstop". En rundtur i den gamle handels- og søfartsby, Fåborg, med de gamle huse, den middelalderlige byport, klokketårnet m.m. er også prøvet.

Fællesoplevelsen kan også være en rundtur på Tåsinge med stop ved Valdemar Slot, Ambrosius Stub egen, Landet Kirkegård, hvor Elvira Madigan og Sixten Sparre ligger begravet og Bregninge kirke, hvor man fra tårnets top kan se til de mange småøer i Det Sydfynske Øhav.

Skibsmuseet i Troense og kunstmuseet i Svendborg er også blevet besøgt. Begge steder fik vi en spændende og interessant rundvisning.

Bowling har også været en af de gode oplevelser. Vi blev inddelt i 3-4 hold og kæmpede indbyrdes på holdene, men også lidt "kamp" mod de andre hold. Bernt lå pointmæssigt rigtigt godt. Efter dysten spiste vi middagen, men pludselig opdagede vi, at vi manglede Bernt ved bordet. Hvor var han? Han havde naturligvis købt ½ bowlingstime mere. Han ville blive bedre, og spillede derfor seriøst og ganske stille med sig selv, mens vi fortærede resten af vores mad.

En sjov, dejlig og spændende lejrskoleform, som jeg håber vil fortsætte i årene fremover

Elsemarie Hoffmann

Den stora barnförlusten eller Vikinglinjen-syndromet

- et danmarksäventyr -

Vi ålänningar är ett resande släkte. Så gott som alla våra resor börjar med en färjresa. Oftast Vikinglinjen. Detta har medfört att vi har fått en ganska avslappnad inställning till att i god tid hitta rätt utgång när det är dags att stiga av färjan.

Vi var på hemväg från Öster-Aaby och befann oss på tåg färjan över Stora Bält.

I högtalaren sades att vi hade kommit fram till Korsör och vi började ganska lugnt (och danskt roligt) ta oss ner till tågäck.

När vi väl var nere upptäckte vi att det inte var riktigt så lätt som vi hade trott att hitta våra vagnar. Vagnarna var nämligen inte snyggt och prydligt på ett spår utan på flera ...

Det blev ett visst springande innan alla var ombord på tåget. Vi hade fått platsbiljetter i olika vagnar och började fördela platserna...

Då passeras vi av ett annat tåg.

- Men, där åker ju Henrik! utbrister en av eleverna.

En isande panik-känsla börjar sprida sig. "Är det fler barn på fel tåg?" "Vart är de på väg?"

Vi börjar kontrollräkna och kommer underfund med att tio barn inte är på rätt tåg.

När vi kommer fram till Köpenhamn bestämmer vi att jag skall stanna kvar och hitta de försvunna barnen och de andra fortsätter med ordinarie natt-tåget till Stockholm.

Detta hände före VISA-kortens tid, så alla danska pengar vi har samlas in och ges till mig.

Utrustad med pengar och biljetter skall jag således ordna upp det hela ... jag kände mig ganska liten och hjälplös. Det var ju på kvällen, DSB kontoret var stängt ... var skulle jag börja?

(Tack vare lärarutbildningen visade jag inte utåt hur det kändes)

Då uppenbarar sig plötsligt en uniformerad man med en grupp bekanta barn!
Han säger åt mig med sträng röst:

”Är ni ledare för den här gruppen åländska barn? Ni har skött det här mycket dåligt!”

Det var den bästa utskällningen jag fått i hela mitt liv! Jag minns att jag tog emot den med tacksamhet.

Kurt Lindbom

lærer ved Vikingaåsens skola

Kurt hittade sjömanskrogen "Hong Kong" som alltså ligger i Svendborg....

...och även tid till att hälsa på Anette och Helge - två danska kolleger

Dengang der ikke var bro

Jeg har været på Åland 6 eller 7 gange og rejserne var meget forskellige. Her er en oplevelse fra før broen til Sverige blev bygget.

Elever og lærere blev indkvarteret i sovevognen allerede i København. 3 elever og jeg skulle være i kupe sammen med et ældre ægtepar.

Allerede inden toget satte i gang blev sengene gjort klar og det ældre ægtepar lagde sig med ordene: "Nu vil vi gerne have nattero!"

Jeg sagde at eleverne gerne ville vise hensyn, men at vi først gik til ro, når vi kørte fra Helsingborg. Det var (næsten) ok, men jeg kunne forstå at "ungdommerne" ikke var populære.

Som aftalt lagde vi os og sagde godnat.

Og der blev ro

- i 5 minutter

... så lød der et højlydt snorken fra det ældre ægtepar!

Men høflige som vi var, lod vi dem sove (snorke) og vi faldt langt om længe i søvn til togets rytme!

Og så siger man at unge mennesker ikke kan tage hensyn!?

*Et rejseminde af Helge Stockmar
lærer ved Øster Aaby Friskole*

En flitig resenärs overifierbara minnen

Tågresa från Stockholm till Fyn har, under utbytet mellan våra skolor, varit en stor utmaning och förväntan för både lärare och elever. Färjresorna ses väl närmast som en oundviklig transportsträcka och en uppladdning inför Centralstationen i Stockholm. Det går ju som känt väldigt få tåg mellan Mariehamn och Jomala, även om en del turister brukar fråga efter närmaste tunnelbanestation nere i Västra hamnen i Mariehamn. (För danska läsare måste medges att vi saknar järnväg på Åland.)

Alltså tillbaka till saken! De första resorna blev en provkarta på små malörer, som man kan råka ut för när man reser med en större grupp ovana lärare och skolelever. En klassiker på första sträckan med nattåget mellan Stockholm och Köpenhamn är konsten att på kvällen bädda sin säng i sovkupén och den

ännu större konsten att följande morgon, när man befinner sig i det förlovade landet Danmark, hitta alla sina kläder och medhavda prylar. Hittegodsavdelningen på SJ har fått en utökad åländsk souvenirsamling, men det mesta har trots allt kommit fram till slutdestinationen Öster Aaby Friskole!

Den andra stora stötestenen på första etappen är sovandet. Det är nog både en och annan som av olika orsaker haft svårt att få en blund i ögonen medan tåget oförtrutet stävat söderut genom natten. Det har till och med påståtts att några genom sitt livliga varande, aktivt hindrat andra i samma och närliggande kupéer från att få sova sin välbehövliga sömn. Men det är väl mest illasinnade rykten, och inget att lita på. Vi har fått uppleva den internationella stämningen och en dansk frukost-morgenmad på Hovedbanegården i Köpenhamn under våra första resor. Det har smakat gott! Men resan går vidare med tåg från Köpenhamn och med det nya möjligheter att "tövla till det" (göra bort sig).

Detta hände den första gången jag stod nere på perrongen och väntade med eleverna på tåget till Korsör och färjresan över Stora Bält (före Stora Bältbron):

Innan vi gick ombord på tåget frågade jag artigt en konduktör på perrongen om detta var det rätta tåget för vår grupp och konduktören, som hade sett alltför många skolklasser i sina dagar, bekräftade att vi snabbt skulle ombord på tåget. Allt såg gott ut även om det var svårt att hitta våra platser ombord. Den som inte såg god ut var tågets konduktör, som av någon anledning ville slänga av oss vid närmaste station. Han var stor och väldigt röd i ansiktet och misstog oss tydligen för vanliga svenskar, vilket vi inte ville medge med tanke på vår nationstillhörighet och självstyret. Det framkom genom dimmorna av språkförbistring att det gick två tåg samtidigt till samma destination och att vi var på fel tåg. Som tur var fanns det gott om plats och den arga konduktören lugnade så småningom ner sig och lät i sin stora nåd oss stanna ombord och inte till en tidig rundtur i Slagelse. Den gången gick returresan från Fyn till Köpenhamn mycket fint och vi steg i lugn och ro av tåget vid Köbenhavn H. En stor fasa för lärarna har annars varit tanken på att inte få av alla eleverna i Nyborg, där tåget gör ett kort stopp. Därför har vi alltid jagat upp eleverna i god tid före Nyborg och de väntande skolbussarna, som med framgång tagit oss till Öster Aaby.

Men tillbaka till Köpenhamn. Första gången gick alltså fint och tåget stannade på slutstation vid huvudbangården. Vid en senare resa gick det inte lika bra. Som erfarna resenärer på sträckan Nyborg-Köpenhamn steg vi i god ordning av tåget, men när de tre sista resedeltagarna skulle ut gick dörrarna fast framför näsan och tåget susade vidare! Centralstation var ingen ändstation för detta tåg denna gång, utan tre ålänningar var på väg till Nørreport, medan 30 andra stod på perrongen med minst sagt häpna miner. De tre var två lärare, jag själv, Monika Mattson och en elev. Vi hade ingen mobiltelefon och hade inte heller en aning om hur länge vi skulle resa åt fel håll. Nu kanske ni tror att det blev panik på perrongen? Men det blev det inte med den tredje

medföljande läraren i sällskapet, Monika Jansson, en rådig kvinna som förresten bott i Köpenhamn. Monika Jansson kände de lokala sedvänjorna och tränade tai-chi med de övriga eleverna och lugnade dem i trygg förvisning om att vi säkert skulle komma på rätt innan nattåget avgick till Stockholm. Detta visade sig riktigt, för när vi kom till Nørreport fick vi hjälp av vänliga köpenhamnare att snabbt ta oss tillbaka med metron till Centralstation och vi var inte borta mer än en halvtimme. Nu hade vi alltså lärt oss att vara snabba också i Köpenhamn.

Det har också hänt att andra passagerare lagt beslag på våra sittplatser och det har då funnits behov av en obeveklig lärare som så att säga sopar rent. En gång "sopade jag väl rent" och försökte avlägsna fel passagerare, då jag i hastigheten läst fel på platsbiljetten. Den dumme svensken (Hoppsan! ett snabbt nationsbyte) gick sedan och bad om ursäkt när han upptäckte sitt misstag! Pinsamt!

Nattåget Köpenhamn-Stockholm brukar sedan vara en lugn upplevelse med trötta elever som börjar längta hem till sin egen säng. Vi lyckas inte alltid fylla våra sexpersoners sovkupéer från vår egen grupp och ibland delar vi kupé med andra resenärer, vilket fungerat utmärkt så länge man tar hänsyn till varandra. Det ovanligaste ressällskapet var kanske när tre av våra pojkar delade kupé med två muslimska pilgrimer, som hade så mycket bagage att det knappt gick att ta sig förbi deras hytt och ännu mindre att ta sig in i densamma. Men pojkarna och muslimerna sov gott och kom välbehållna fram till Stockholm!

Jag vill ännu kommentera det danska klimatet som kan vara synnerligen växlande i månadsskiftet april - maj. Den första resan kom jag till ett Fyn med rena sommarvärmen på 25 plusgrader. Jag bodde hos Niels och Maj-Britt i Åbyskov och barnen sprang ner till stranden för att bada, medan vi satt i den gröna trädgården med en kall Tuborg och hade det trevligt. Sedan tog vi en båttur längs den vackra kusten och cyklade i den varma vårkvällen. Nästa resa jag gjorde påminde jag eleverna att ta med shorts och badkläder eftersom vi skulle söderut. Väl framme på Fyn visade det sig att det var snöblandat regn på dagarna och nära minusgrader på nätterna. Trots det hade vi även denna gång en fin tur, men nuförtiden har jag en låg profil när det gäller väderspådomar i det sydliga Danmark.

Steven Björkholm, musiklärare vid Vikingaåsens skola

Et besøg på Åland

ved Litta Lund og Niels Jørgen Olsen, tidl. forældre ved Øster Aaby Friskole

I en uge i sommeren 1993 besøgte vi fire Åland. Laura havde været på udvekslingsbesøg med sin klasse året før og havde vistnok gødet jorden for at vi kunne bytte huse med Siw og Leif. Vi faxede og ringede sammen det følgende forår, men fik ærgerligt nok lavet planen så begge familier valgte den samme uge til besøget. Vi fik altså ikke set hinanden.

Efter at være kommet ombord på Eckerö-færgen som absolut sidste bil (med lidt snyd) på sidste afgang den dag, kom vi til huset i nærheden af Mariehamn. Meget var gjort for at vi skulle føle os velkomne: fin mad i fryseren (med opskrifter), en stak bøger om Ålands historie og seværdigheder på spisebordet, en lang liste over oplevelser vi ikke måtte gå glip af. Alle sejl var sat for at give os "en trevlig semester".

Vi så mange ting i den uge. Mariehamn med de lyse træhuse. Talløse bugter og vige med gode badesteder, lige fra flade sandstrande til dyb hvor Turku-færgen strøg forbi 50 meter ude. Frilandsmuseet Jan-Karlsgården, hvor vi lærte hvad en vällingklocka er for en. Vi gik for første gang tur på en stenur, et stort område, helt dækket af store løse sten. Vi sejlede med de gratis bilfærger fra den ene ø til den næste, og var voldsomt imponerede af hvor hurtigt de kunne lægge til, få bilerne af og på og komme videre til næste lille havn. Der var en slående forskel fra det hjemlige Storebælt. Og over det hele synet af røde granitklipper i blå vand under høj sol.

Det var en god oplevelse at komme ind i en anden families omgivelser og ud fra dem forestille sig hvem og hvordan de var og hvad de lavede. Det var langt mere vedkommende end et lækkert lejehus eller pittoresk hotel.

Hvad kunne vi så lære af vores besøg på Åland?

Man bør ubetinget tilbringe sommeren i Skandinavien (hvis vejret er godt!)

Til et veludstyret hjem hører en badstue.

At når man er vant til vand med mange små øer, og kan lide det, kan man ikke finde noget bedre end Åland.

Litta Lund

Niels Jørgen Olsen

Tio ungar på vift i Danmark...

(Erika Ståhlman, syster till Anna-Christina, blir 25 år. Erika bor på Åland och arbetar som lärare)

Tiden går. Tänk att det snart är hela tolv år sedan jag gick i sexan och vi åkte till Danmark för att träffa våra brevvänner. Det är länge sedan, men ändå minns jag att det var mycket som jag tyckte var spännande och annorlunda: knallröda korvar och smörgås med chokladkräm, mynt med hål i, disco, kellogg'sfabriken och förstas det danska språket. Ibland förstod man verkligen inte ett skvatt, men bra gick det ändå. Och vad vi skrattade när vi bad dem säga "sjuttiosju". Det lät helt knasigt och var lika roligt varje gång. När jag drar mig till minnes så här är det ändå något särskilt som kommit att bli mitt starkaste Danmarksminne, nämligen hemresan. Låt mig berätta.

Fyllda av nya upplevelser men också en gnutta vemod var vi på väg hem. Första etappen var en färjtur och så långt var allt lugnt. Det hela började när färjan var framme och vi skulle gå iland och därefter fortsätta resan med tåg till Köpenhamn. Det var rätt mycket folk som skulle gå av, men man såg bara till att hålla sig i närheten av gänget.

Nere på perrongen var det inte längre så många vi kände igen, men vi hade ju fått ett tåg- eller vagnnummer, fjorton tror jag det var, så det var väl bara att leta rätt på det. Inga konstigheter. Trodde vi. En massa skyltar med tretton hittade vi, men sen tog tåget slut. Vad skulle vi göra nu?

Vi gick fram till en konduktör som visade sig prata fullkomligt obegriplig danska. Vad måtte han ha tänkt när en hög totalförvirrade ungar ropar i munnen på varandra att de är på väg till Åland?! Lyckligtvis var det någon av oss som kom på att det faktiskt inte går så många tåg till Åland, utan att det var Köpenhamn vi var på väg till. Konduktören tittade stressat på klockan och föste in oss i första bästa tågagn som snart började rulla. Himmel och plättar, var skulle det här sluta? Tur att man inte var ensam. Vi var ju ändå tio stycken.

Efter bara en liten stund stannade tåget. När vi kikade ut genom fönstret kunde vi se mänskorna som satt i tåget på spåret intill. Och vem fick vi syn på då? Jo, Kurt. Jag vågar lova att vi lyckades fånga våra medpassagerares uppmärksamhet, men inte Kurts. Det skulle säkert ordna sig ändå, tänkte vi, för vi kunde också se att konduktören från vårt tåg gick över och pratade med en konduktör på Kurts tåg. Såklart berättade han att vi satt på ett annat tåg. Alla skulle nog stå och vänta på oss när vi kom fram till Köpenhamn. Trodde vi.

Väl framme i Köpenhamn kom den vänliga konduktören och sa att det var dags att stiga av. Vi tackade artigt för hjälpen och förväntade oss att han skulle visa oss vart vi skulle ta vägen. Men så blev det inte. Han klev glatt på

tåget igen och åkte vidare. Där stod vi, tio sjätteklassare, ganska sent på kvällen på en ödslig tågstation i Köpenhamn. Nu började det kännas lite jobbigt.

Vi gick från det ena stället till det andra men inga bekanta ansikten syntes till. Däremot en polis. Skönt, tänkte vi, poliser är bra. Det här visade sig vara en ganska ilsken polis. Han ställde en massa frågor om hur sjutton vi hade kunnat tappa bort våra lärare, men det visste väl inte vi. Vi visste bara att det började bli lite bråttom för nu var det inte många minuter tills dess att vårt nattåg skulle gå från Köpenhamn. Precis då hördes ett rop: Dom är här! Någon i vårt vilsna gäng hade kastat en blick runt ett hörn och fått syn på Ulrika.

Jag kan säga att dramatiken var tät i denna stund. Det kunde ha varit en scen med ett efterlängtat återseende i en ganska dålig film. Det enda som saknades var lycklig bakgrundsmusik och slow-motion rörelser när vi sprang mot varandra. Lite smått hysteriskt skulle nu alla samtidigt berätta om vad som hade hänt, men Siv lät oss förstå att det *inte* fanns tid för det. Nu var det bråttom, nattåget skulle inte vänta. Hon bokstavligen tryckte in oss i tågagnarna och tro det eller ej, alla kom med.

Ja, det är mycket som hänt sedan dess. Antagligen hade jag inte förstånd nog då, men idag kan jag inte annat än lida med våra stackars lärare Kurt, Siv och Ulrika. Kanske för att jag nu själv är lärare. Vem vet när det bär av på klassresa och blotta tanken på att ha tio ungar på vift gör mig aningen nervös. Hursomhelst är en sak säkert, Danmarksresan blev ett minne för livet!

Erika Ståhlman

Rapportering til Forening Norden, maj 2004.

Klasseudveksling

For 18. gang sluttede en traditionsrig udveksling mellem to 6. klasser fra henholdsvis Åland og Danmark.

Vi har igennem så mange år haft en velfungerende kontakt skolerne og især lærerne imellem. Derfor starter den første kontakt allerede tit i 1. klasse med udveksling af tegninger og senere i skoleforløbet breve. Højdepunktet for samarbejdet er så klasseudvekslingen i 6. kl. med privat indkvartering.

Traditionen tro kommer ålændingene midt i april til os og 2 – 3 uger senere følger vores genvisit. At der er så kort tid mellem besøgene er en stor gevinst sprogligt og venskabsmæssigt. Sprogligt, fordi elevernes ”sprog-øre” stadigvæk er indstillet på dansk/svensk, så man undgår at bruge et 3. sprog (engelsk) at kommunikere med – venskabsmæssigt, fordi man ikke når at blive fremmedgjort over for hinanden.

Den private indkvartering af elever og lærere gør, at vi - både elever og lærere - kommer tæt ind på hinandens familier, kultur, hverdag og gøremål.

Fra vores veloverståede rejse til Åland her i maj kan nævnes at vi deltog i klassens undervisning, og lærerne havde tilrettelagt fællesudflugter i naturen/ kulturen, bl.a. besøgte vi Bomarsund-fæstningen.

Desuden var der arrangeret en hygge-aften for værtsfamilier, elever og lærere. Eleverne blev samlet i et fællesnordisk kor som underholdt med sange på svensk og dansk. Sangene var arrangeret som tostemmige satser og indøvet hjemmefra. Efter underholdningen var der fællesspisning og de danske lærere gav informationer om Fyn/ Svendborg.

Wasamuseet

På besøg i "Junibacken"

Rejsens sidste del var opholdet i Stockholm. Højdepunkterne her var specielt Kaknästårnet (solen skinnede og udsigten over Stockholm var pragtfuld), Wasamuseet (utroligt flot og spændende) og den kulturhistoriske vandring på Stadsholmen med Gamla Stan. Junibacken med Pippis hus og Mumitroldenes bolig fremkaldte smil og gensynsglæde.

Vores elever udtalte stor glæde og tilfredshed over udvekslingen og vores rejse til Åland. Vi sender en stor tak til Foreningen Norden, der ved deres økonomiske støtte igen gjorde hele dette arrangement muligt.

Med venlig hilsen
Lis Bystrup
Anette Rosengren
Helge Stockmar
(lærere ved Øster Aaby Friskole)

Minnen från Danmarksresan våren 1988

(Anna-Christina Ståhlman blir 31 år, bor numera i Sverige och arbetar som ambulansförare)

Att få fara till Danmark med klassen var en stor händelse och en höjdpunkt då man gick i sexan som man såg fram emot långt före avresedatum. Att man dessutom skulle bo i sin brevväns familj, ensam (!), var både spännande och skrämmande. Jag gruvade mig nog lite för det men i det stora hela var det mest roliga tankar man hade kring resan.

Det första minnet som har med min danska brevvän att göra är när vi får de första breven från den danska klassen. Då delade Bernt ut en var åt oss så långt det räckte, sen fick några dela på samma brevvän då det var ojämnt antal pojkar och flickor. Det var en spännande väntan på vem man skulle få. Vad hette hon, hur såg hon ut, vad hade hon för intressen o.s.v. Samma spännande väntan var det varje gång vi fick brev från dem och Bernt delade ut dem i klassen.

Resan innehöll många roliga saker. Av själva ditresan var det nattåget jag minns mest. Jag hade aldrig åkt tåg förut och att vi dessutom skulle sova ombord medan vi åkte tåg färja från Sverige till Danmark gjorde det ännu mer spännande!

Väl framme i Danmark och skolan där våra brevvänner gick skulle vi äntligen få träffa dem. Vi hade ju brevväxlat en tid med varandra och skickat kort på oss själva så lite visste man om henne men det mest spännande på hela resan var ändå att få träffa sin brevvän livs levande.

Jag kommer ihåg att man tittade efter ett ansikte man kände igen från kortet bland dem som mötte oss på skolgården för att snabbt få syn på sin egen brevvän. Min hette Anne Petersen och vi kände igen varandra på en gång.

Så länge vi var i skolan och man hade bekanta runt sig kändes det tryggt. Mer nervöst blev det då vi skulle hem till Annes familj. Då var man plötsligt själv med främmande människor. Hennes föräldrar och syskon var väldigt trevliga och vänliga på alla sätt och vis. De frågade mycket om hur det var hos oss på Åland och man svarade så gott man kunde.

Jag tyckte det var väldigt svårt att förstå danska. Fast Anne försökte prata långsamt fick vi prata engelska istället för att vi skulle förstå varandra.

Första kvällen jag bodde hos hennes familj frågade hon vilken min favoritmat var. Efter att jag rabblat upp det godaste jag kom på sprang hon till sin mamma och meddelade vad jag ville äta. Det kändes lite obekvämt eftersom jag inte visste att det var därför hon frågade. Hur som helst gick det bra med maten.

Det enda jag kommer ihåg att jag reagerade på var deras motsvarighet till lördagskorv. Den var riktigt grisrosa och såg lite suspekt ut så den tror jag inte att jag åt.

Hur gulliga de än var med mig så hjälpte det inte mot hemlängtan... En kväll hade jag ont i magen och grät, förmodligen p.g.a. att jag längtade hem. Ett telefonsamtal hem gjorde det lite bättre och sen gick det bra resten av tiden.

Dagarna var fullspäckade med program. Vi lagade köttbullar i skolan en dag, en annan var vi och shoppade. Kim Virtanen köpte en skateboard som vi andra tyckte var jättehäftigt. Vi var till Odense och besökte stället som H C Andersen var hemma ifrån. Det minns jag väldigt bra och det tyckte jag om.

Jag har alltid haft svårt att ta avsked men om jag inte minns helt fel sade jag hej då till Anne då vi skulle fara hem utan att ens känna mig sorgsen. Väl hemma i västra hamn stod Pappa i sin taxi mössa och sällan har det väl varit så skönt att bli kramad i den famnen!

I år blir det 18 år sedan vi var till Danmark. Det känns väldigt konstigt att prata om såna tidsperspektiv när det gäller sig själv! Tycker ju inte att man är så väldigt gammal ändå...

De var till oss senare samma vår och det var roligt att visa upp hur vi bodde och hade det. Kommer ihåg att jag tyckte de var mer livliga och högljudda än oss i vår klass, det var nog största skillnaden. Annars var vi rätt så lika Anne och jag med samma intressen som fotboll och killar!

Vi hade brevkontakt ännu en tid i högstadiet men sen dess har vi tyvärr ingen kontakt med varandra.

Varje vår jag ser att den Danska flaggan är hissad på skolan tänker jag på hur det var för oss när våra brevvänner kom och hälsade på. Samtidigt blir jag väldigt glad att Vikingaåsen fortfarande har kvar samarbetet och utbytet med den danska skolan.

Det var, trots lite hemlängtan, en minnesvärd resa som gav erfarenhet av att vara borta hemifrån på egen hand samtidigt som man uppskattade att få komma hem till sin egen familj igen.

Önskar Er lycka till i fortsättningen med ett lyckat och uppskattat inslag i det vanliga skolarbetet!

Många hälsningar Anna-Christina Ståhlman, Falun

Besøg på Åland

ved Birte Møller, forældre ved Øster Aaby Friskole

I foråret 2004 havde vi i forbindelse med udveksling med Åland i 6. klasse fornøjelsen af at have Alf og Nicklas boende. Nicklas viste sig at være meget åben og interesseret i, hvordan vores hverdag var, var meget spørgende og deltagende i familiens gøremål. Nicklas fortalte også meget om Åland, og det første frø til et besøg på Åland var sået. Jeppe var efterfølgende en tur på Åland, hvor han boede hos Alf, men hvor Nicklas og hans familie gjorde meget for, at Jeppe fik nogle gode oplevelser. Under dette besøg, blev jorden om det såede frø gødet kraftigt.

Vi tog en hurtig beslutning og planlagde en tur til Åland samme sommer. Nicklas' far var med det samme på banen og skulle nok sørge for indkvartering til os. En sen aften pakkede vi bussen og satte kursen mod Helsingør. Børnene havde garderet sig med dyner og hovedpuder og faldt ret hurtigt i søvn. Vi sejlede fra Helsingør til Helsingborg og satte derefter kursen mod Stockholm. Der var masser af plads på vejene på det tidspunkt, så køreturen gik glat. Det var utrolig smukt at opleve solopgangen langs med Vattern.

Omkring kl. 8 ankom vi til Stockholm og havde en god formiddag med besøg på Vasa-skibet. Jeppe syntes det var rigtig spændende, selv om det var anden gang den sommer, at han besøgte det imponerende krigsskib.

Vi valgte at køre videre nordpå ca. 100 km til Grisslhamn, da det betød en kortere sejltid, end hvis vi havde sejlet fra Stockholm. Ved ankomsten til Eckerø skulle vi finde vejen til Mariehamn, hvor Nicklas og hans familie boede. Vi fandt ret hurtigt Vikingaåsens Skola, og derfra kunne Jeppe guide os videre. Vi blev meget hjerteligt modtaget af Nicklas' far og fik hele huset stillet til rådighed, så vi kunne bo der, al-

le de dage vi var på Åland. Det viste sig, at de boede i deres sommerhus hele den periode, hvor børnene havde sommerferie.

Samme aften blev vi inviteret på grillmiddag i deres sommerhus og havde nogle meget hyggelige timer omkring et bål helt nede ved vandet.

Familien var forholdsvis lette at kommunikere med, da de var tilflyttere fra Gotland, og deres sprog derfor var mere præget af svensk end finsk..

Jeppe overnattede hos familien om natten, mens vi andre tog hjem i deres hus. Næste dag tog Nicklas Jeppe med ud på en sejltur, og da vi andre kom, fik vi også en tur ud i det smukke landskab.

De følgende dage hentede vi Nicklas og hans lillesøster Jenny, og de viste os rundt på øen. Vi var oppe i et udkigstårn hvorfra der var den mest storslåede udsigt ud over Ålands smukke landskab.

Vi boltrede os i en nyåbnet svømmehal, hvorfra der også var adgang til havet. Vi besøgte en stenalderboplads, hvor vi prøvede kræfter med sejlads i en udhulet træstamme.

Et arrangement omkring en middelalderuge sang på sidste vers, da vi var Ålandsøerne, men Jeppe og Jacob fik dog lige mulighed for at prøve disse brynjer.

Efter disse dage på Åland var vi mange oplevelser rigere og vi havde lært en masse om Åland. Men ikke mindst havde vi lært en meget hjertelig og imødekommende familie at kende. Vi sætter stor pris på den gæstfrihed vi blev mødt med og håber, at kunne gøre gengæld på et tidspunkt. En stor tak til Nicklas og hans familie for et dejligt ophold på Åland.

På vegne af hele familien

Birte Møller

Fællesopgave på skolebiblioteket:
H.C. Andersens historier i papirklip

De ålandske venners besøg på Øster Aaby Friskole

Til fællessamling for eleverne på Øster Aaby Friskole underholdt et stort kor af ålandske og danske elever.

Blandt de populære udflugtsmål i Danmark er
Odense Domkirke
H.C. Andersens hus
og selvfølgelig en tur i Odense centrum. Så
kan man endelig få lov til at bruge de danske
kroner.

En blåögd lärare som vill prova något nytt ...

.. leder till ett 20-årigt samarbete

November 1985 ringde Asger Albjerg från Nordens Institut på Åland upp mig och frågade om jag ville vara med på elevutbyte. Min första tanke var: Självklart! Men hur skulle det gå till att få föräldrarna med på idén - att eleverna skulle vara positiva det var jag övertygad om och sade då föräldrarna nej var idén inte att tänka på. Således blev det ett brev till föräldrarna och de allra flesta var positiva. Trots detta blev det många, många telefonsamtal och flera föräldramöten. Det var allt från oro för språksvårigheter och alldeles för långt bort till rädsla för syndigt liv och leverne i Köpenhamn. Vi hade också klart överenskommet att de elever som inte ville komma med skulle få vara med i parallellklassen under vår vecka i Danmark. Slutligen blev det bestämt att vi skulle åka ner i slutet av april och ha minst fyra föräldrar med oss. Det blev resa med buss där busschauffören var en förälder och dessutom hade vi en förälder som var danskfödd samt en förälder som var barnmorska – jag var nämligen gravid.

När vi startade hemifrån med buss var det inget som kändes främmande, inte heller vid övernattningen på vandrarhem i Helsingborg. Lite började väl spänningen stiga på morgonfärjan över Öresund. Vi fortsatte genom Köpenhamn – dock utan att stanna, så något syndigt inte kunde anfalla oss. Sen mötte oss lukten av gris på landet och nu visste vi att vi kommit till Danmark. Det blev tystare i bussen desto närmare skolan vi kom. Väl framme vid skolan blev vi varmt välkomnade och jag kom för första gången in i skolans gymnastiksal – den som sen så många gånger varit vårt klassrum när vi varit till Öster Aaby. Eleverna mötte sina danska kamrater och elevutväxlingen fungerade bra i de flesta fall. Undantaget var främst där det fanns åländska föräldrar med. Då var det svårare att bo i en ny kamrats hem. Jag har inga minnen av att något speciellt skulle ha inträffat så det mesta måste ha förlöpt väldigt lugnt.

Mycket har förändrats sedan vårt första utbyte – vi vet hur vi ska förbereda oss inför utbytet, vi har inga föräldrar med oss, vi åker tåg och vi tar en rundtur i Köpenhamn – men förväntan och spänningen är fortfarande den samma.

Att utbytet engagerar många i området gav fick jag och min familj se när vi bytte hus med en annan familj i Skårup. När vi handlade i Brugsen kom helt främmande människor spontant fram och sa hej samt undrade hur vi trivdes samt berättade att de på ett eller annat sätt tagit del av utbytet. Vi kände oss verkligen varmt mottagna!

I år blir det för min del sjätte gången jag besöker Öster Aaby. Eftersom det nu är 7 år sen senast är det mycket som är nytt - jag kommer för första gången att

åka över Öresundsbron, jag kommer att få se Øster Aabys nya gymnastiksal, jag kommer att få möta flera nya ansikten men också sakna flera av dem som gått i pension. Jag tror nog att jag ska smyga mig iväg och gå och hälsa på Åse och Kurt. Tänk så många gånger han har lyft den välfyllda kappsäcken medan han undrat om jag köpt sten i Danmark. Jag kommer också att drömma om att: få se Fåborg, få vandra runt i Svendborg, få uppleva stämningen och maten på Majorgaarden. Det är med andra ord lite spännande att få komma tillbaka. Allt detta samtidigt som det viktigaste är att våra elever får ett givande utbyte av varandra! Elevernas väl kommer alltid i första hand.

Slutsats: Många gånger under november -85 till april -86 ångrade jag att jag så spontant sa ja till Asgers förslag, men efteråt är jag glad att jag fått vara med om detta. Att det skulle leda till ett 20-årigt samarbete det kunde jag inte ens tänka mig i min vildaste fantasi.

Siw Kyrkslätt-Henriksson

Øster Aaby ligger ca. 8 km fra Svendborg. Her er rige muligheder for sightseeing og shopping.

Fredens öar

Efter den fransk-engelska sprängningen av den ryska Bomarsundsfästningen, 1854, beslöts att ålandsöarna skulle demilitariseras. Beslutet gäller ännu idag. Efter att Finland blev självständigt 1917 bestämde Nationernas förbund att Åland skulle tillhöra Finland. Samtidigt erhöll ålänningarna självstyrelse med garantier för sitt svenska språk. 1954 fick Åland egen flagga och 1984 godkände Finlands riksdag att ö-riket får egna frimärken. Åland har eget parlament och egen regering. På Åland gäller euro som valuta. Som en följd av demilitariseringen behöver ingen ålänning göra värnplikt.

Modelfoto som viser omfanget af Bomarsundsfästningen

Ruinerne af Bomarsundsfästningen - et imponerende ingenørarbejde

från vänster: Lina, Margaretha, Göta, Ulla, Magnus

Gratis skollunch på Åland

Ett speciellt inslag i utbytet har skollunchen utgjort. Där ålandslunchen för de danska eleverna varit ett spännande skolinslag har den danska frånvaron av densamma väckt en hel del bekymrade hungerkänslor hos de åländska barnen. Chokladen på de läckra danska lunchsmörgåsarna har i regel dock varit mycket omtyckt av vikingaåseneleverna.

Meny för Vikingaåsens skola, vecka 12

Måndag: Pannbiff, grönpepparsås, potatis, sallad

Tisdag: Indonesisk gryta, ris, sallad

Onsdag: Pasta Corleone, sallad

Torsdag: Ugnsbakad lax, potatis, sallad

Fredag: Thaisoppa med kyckling, mjukt bröd

Nu kommer de ...

Formiddagen emmer af forventninger. Hvad er klokken? Hvornår kommer de? Alle har sommerfugle i maven. Pigerne har hektisk røde kinder og drengene kommer med dumme bemærkninger der er ment sjove. De ved ikke hvilket ben de skal stå på.

I skolekøkkenet gøres forberedelser. Eleverne har selv bagt boller, som skal smøres og lægges sammen med ... ja, hvad mon ålændingene kan lide? Saft blandes og sættes på køl. Flagguirlander hænges op på tværs af gymnastiksalen fra ribbe til modsatte væg. Borde og stole sættes klar, for gymnastiksalen skal være 6. klasses klasseværelse de næste 3 - 4 dage. Elevantallet bliver mere end fordoblet. Man får nye sidekammerater og måske venner for livet. Alt er så usikkert og spændende.

Gulerødder skrælles og æbler vaskes. Hvad er klokken - hvornår kommer de? Hvem har tænkt på servietter? Skal bordene pyntes med blomster? Er der gjort plads til lærerne? Hvor skal man selv sidde?

Endelig går det som en lynild gennem hele skolen: "Nu kommer de ... Nu kommer de!" Nogle så en stor bus køre forbi på landevejen gennem skolebibliotekets vinduer. Man løber, hopper, danser og styrter op i mellembygningen og bliver stille. Alle tier!

5 minutter senere har alle fundet deres pennevenner og pladser i gymnastiksalen. Alle er stille. Meget stille. Per behøver ikke tysse på forsamlingen for at ønske 6. klasse fra Vikingaåsens skola hjertelig velkommen på Øster Aaby Fri-skole.

Først nu får lærerne rigtig tid til at hilse på hinanden. Nogle ser man for første gang, andre er gode gamle venner. Snakken går livligt ved lærerbordet. Man kender hinanden og spørger hvordan det står til derhjemme.

Anderledes er det ved elevernes borde. Man er meget genert. Man forsøger at udveksle blikke med sine bedste venner, men de sidder alle sammen langt væk. Godt at man har lært lidt engelsk for det er svært at forstå svensk. One - two - three ... come on!

Så er der heldigvis rundvisning og de danske elever forsøger på bedste vis at leve op til værtinde-rollen.

Og så skal man hjem - skoledagen er slut. Mange bliver hentet i privatbiler på grund af bagagen, andre tager bus eller går (hvis man er nabo til skolen). Lærerne kan nu slappe af et par timer. De bliver budt velkomne endnu engang af de kollegaer der privat skal huse dem.

Det er altid spændende at se hvor mange elever der får hjemve og ringer efter trøstende ord hos klasselæreren. Det er ikke svært i dag med mobiltelefoner. Måske er det endda lidt for nemt - og det kan ende med at blive ret besværligt

hvis den ulykkelige elev har nået at ringe hjem, i stedet for at kontakte sin lærer. Men vi har aldrig oplevet situationer der ikke kunne løses.

Næste morgen begynder tiden bare at flyve af sted. Nu kan man næsten ikke få tid nok. Der er så meget der skal siges og ses!

Et af højdepunkterne i ugen er den traditionsrige Ålandsaften hvor alle implicerede elever, værtsfamilier og lærere mødes på skolen til spisning. Hver familie medbringer madretter til det antal personer de kommer. Denne mad sættes på et langt bord som en kæmpe buffet. Vores lille gymnastiksal bugner i mere end en forstand. Ikke bare elever og forældre, men også små søskende er mødt op. Vi bliver nemt over 100 personer.

Når alle har fået plads, bliver der budt velkommen og sagt værsgo. Alle børnene får først lov til at besøge den kongelige buffet: Der er fiskefilet, laks, pizza, lasagne, frikadeller, flutes, smør, frugt, mange forskellige slags salater og dressing, pølsebrød, pies, hamburgerryg ... og meget, meget mere. Man undrer sig over hvor festlig sådan en forældrelavet buffet kan blive - OG at den altid fremstår så varieret og indbydende.

Så spises der, og senere rydder forældrene af for at dække bord til kaffe og kage. Der vaskes op i skolekøkkenet. Snakken går mens tallerkener, bestik, glas m.m. atter bliver pakket ned i lunch-kurven. Der bliver udvekslet erfaringer og oplevelser med at have ålandske børn på besøg. Mange forældre har prøvet det før og øser af deres viden og giver gerne råd.

Så samles alle igen i gymnastiksalen. Eleverne fra Vikingaåsens skola underholder med et par sange og overrækker skolen en gave. Bagefter underholder den danske 6. klasse med et par sangnumre. Som noget nyt har de to klasser indstuderet 1 - 2 fælles sange: et lille fællesnordisk sangkor!

Nu er det tid til at lave lidt mere løsslupne aktiviteter for elever og søskende. Klasseværelses-diskotek er afløst af forskellige aktiviteter i vores nye idrætshal.

Mens eleverne således er i gang, beretter de ålandske lærere om Åland og deres skole. De har altid billeder med, og mange forældre får genopfrisket og udvidet deres viden om Åland. Ét er sikkert: Det er rart og betryggende at se de omgivelser ens eget barn skal opholde sig i om et par uger, når vores elever skal på genvisit.

Og før man ved af det, har man set H.C. Andersens hus, svømmehallen i Svendborg, bowlinghallen m.m. Man har spillet fodbold, grint, grædt og siddet stille og har haft svært ved at falde i søvn og så er det pludselig slut. Man fik vinket farvel og ønsket alle en god hjemrejse - og føler et lille stik i hjertet.

De næste uger virker som år inden man skal ses igen!

*Anette Rosengren
Lærer ved Øster Aaby friskole*

OM JAG FICK LEVA OM MITT LIV IGEN.

Jag skulle våga göra fler misstag nästa gång.

Jag skulle slappna av och ta det lugnt.

Jag skulle vara tokigare än jag varit i det här livet.

Jag skulle ta färre saker på allvar.

Jag skulle ta fler chanser.

Jag skulle bestiga fler berg och simma i fler floder.

Jag skulle äta mer glass och mindre potatis.

Jag skulle kanske ha fler verkliga problem, men färre inbillade.

För jag är en av dem som lever förnuftigt och klokt timme efter timme, dag efter dag.

Visst har jag haft mina ögonblick, men om jag fick leva om igen, skulle jag ha fler.

Jag skulle faktiskt försöka att inte ha annat än ögonblick, det ena efter det andra, istället för att planera så många år i förväg, varje dag.

Jag är en av de människor som aldrig åker någonstans utan att ta med termometer, varmvattenflaska, regnrock och fallskärm.

Om jag fick leva om mitt liv igen, skulle jeg resa med mindre packning.

Jag skulle börja gå barfota tidigare på våren och fortsätta till senare på hösten.

Jag skulle dansa mer.

Jag skulle åka fler karuseller.

Jag skulle plocka fler maskrosor.

Nadine Stair

85 år gammal

från Louisville, Kentucky, USA

Dette digt fandt jeg på et af Vikingaåsens skolas lærertoiletter den anden gang jeg var på Åland (1988). Det var sat op på væggen med simpel tape. Et digt til forundring og eftertanke - måske endda til inspiration. Tak for det.

Nu hænger en kopi ved siden af min seng, og der bliver der hængende. Sådan kan fortid blive lig nutid og lig fremtid

*Anette Rosengren
Lærer ved Øster Aaby friskole*

Några vikingaåsenelever minns tillbaka

Vad heter du?	Sam Eriksson	Carin Ekström	Jonathan Mörn
När var du i Danmark?	Våren 2001	Våren 2002	Våren 2005
Vem bodde du hos?	Jakob Jeppesen	Rebecka.....	Jakob Munter
Bodde du ensam?	Adam Mattson bodde med mig	Linnea Dahl bodde med mig	Joacim Nyberg bodde med mig
Vilka lärare reste du med?	Kurt, Elisabeth och Bernt	Elisabeth, Steven och Pamela	Irma, Kurt och Gun-Britt
Vilken var din present?	Svartbröd	Svartbröd	Minns inte
Hur trivdes du?	Helt ok	Det var bra	Riktigt bra
Hur klarade du skollunchen?	Vi fick smörgåsar i en ask. Chokladen, som var tunn som ostskivor, var riktigt fin	Jag fick välja vad jag ville göra mig för lunchpaket. Jag satte choklad på brödet	Jag fick smörgåsar i ett foliepaket. Chokladpålägget var speciellt, men gott
Vad var bäst av själva resandet?	Tågresan	Tågresan	Tågresan
Hur klarade du danska språket?	Bättre efterhand, men det blev nog en del engelska. På återbesöket pratade vi mest svenska/danska	Svårt först men sedan gick det bättre. Vi talade ingen engelska nästan alls	Svårt, det blev mycket engelska. På Åland blev det också mest engelska.
Hur var den danska skolan?	Ungefär som vår	Väldigt annorlunda. Vår är lugnare	Ganska liten och annorlunda
Vad minns du av Köpenhamn?	Sjöjungfrun och slottsvakterna	De små husen i Christiania, sjöjungfrun och slottsvakterna	Sjöjungfrun och slottsvakterna
Specialminne?	Timo Harjus spex vid Amalienborg med glada kineser och irriterad slottsvakt	På tåget somnande vi när Carolina gick till WC. Hon måste sova i en annan kupé då vår dörr var låst	Den arga danska tanten och farbrorn som tyckte vi nojsade på tåget

De tre muske...resenärerna!

Bristen på manliga lärare har i första hand varit ett specialproblem för den åländska skolan. Då det varit krav på både manligt och kvinnligt reseledarskap har följdaktligen herrarna på bilden varit tvungna att ha väskan packad mest hela tiden. Efter sju-åtta resor vardera börjar tre halvfulla kappsäckar med gamla reseminnen ställa till det för det fortsatta utbytet.

Siws reseservice!

Med fickorna sprängfyllda av finska mark har Siw Kyrkslätt-Henriksson år efter år stått i biljettkön på Stockholms central. Ficktjuvarna skulle gråta blod om de fick veta vad som gått deras näsa förbi. Siws kontakter till den statliga svenska järnvägsmyndigheten är nu så etablerad att Siw får service på hemmaplan. Tidtabellernas mästare förtjänar ett extraomnämmande för sina insatser som skolans främsta researrangör.

Framtidens utbytesresor?

Liten Ordlista från Vikingaåsens sexor

Spise	Äta	Bukser	Byxor
Avis	Tidning	Syg	Sjuk
Morgenmad	Frukost	Lide	Gilla
Knallert	Moped	Mangler	Saknar, fattas
Bog	Bok	Hjemme	Hemma
Biksemad	Pyttipanna	Uhygglig	Hemsk
Bolsje	Karamell	Pølse	Korv
Slange	Orm	Klaver	Piano
Fløde	Grädde	Unskyld	Förlåt
Ferie	Semester	Lyve	Ljuga
Briller	Glasögon	Ven	Kompis

Tankar hos vikingaåsenelever inför första mötet med brevvännerna:

” jag tror det går bra”

” lite nervös, men det skall bli trevligt, tror jag”

”jag blir säkert nervös, vet inte vad jag skall säga”

” jag vågar nog inte säga något”

”hon verkar jättesnäll”

”hur skall vi förstå varandra”

”hurdan är han?”

”jag är lite spänd”

”det skall bli spännande”

”tänk om han är tyst?”

”jag längtar dit”

Vikingaåsens skola årskurs 6 besøger Øster Aaby Friskole i uge 17

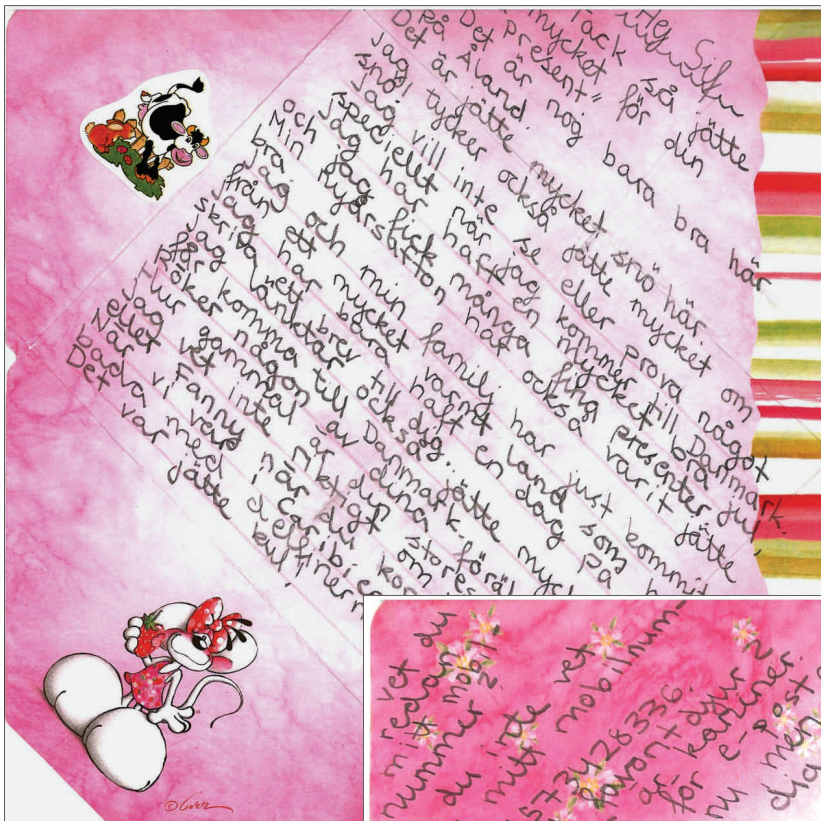

6. kl. på Øster Aaby Friskole på genvisit i uge 20

Hvordan starter kontakten mellem eleverne?

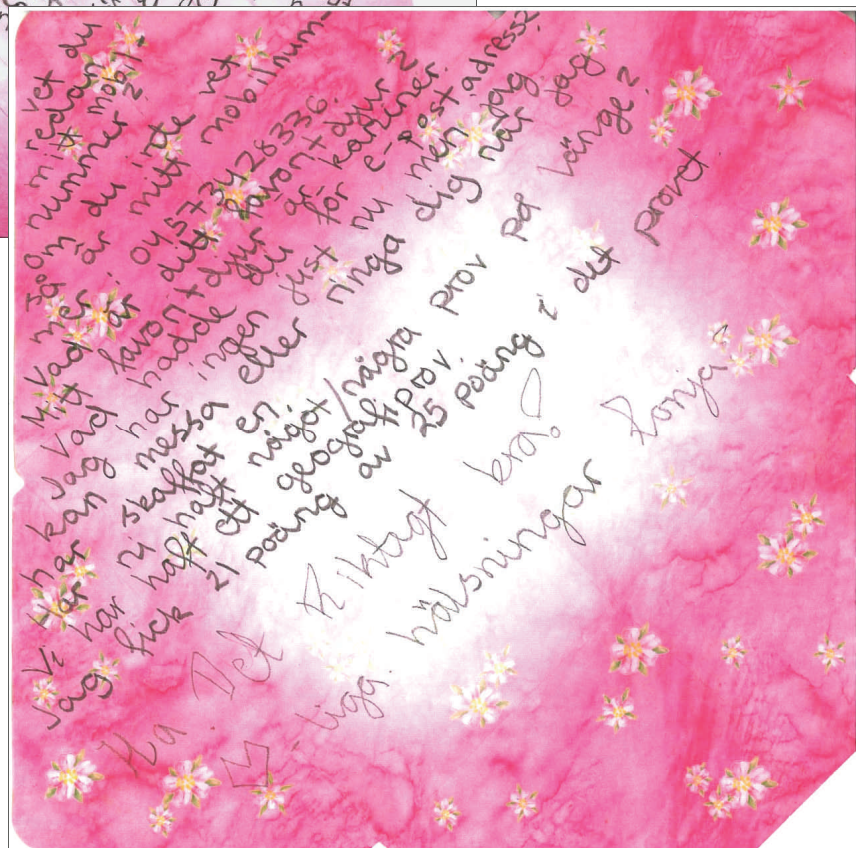
Den første kontakt klasserne har med hinanden er en "tegnekontakt". Klasserne sender tegninger til hinanden.

Senere skriver børnene breve til hinanden klasser. I klassebrevene fortæller det enkelte barn om sig selv, om dets familie, om dets hus og om dets interesser.

Derefter finder vi lærere ud af, hvilke interesser børnene har, og ud fra interesser og andre "fællestræk" får de deres brevenner.

Elsemarie Hoffmann

HEJ RONJA...!!

Tak for dit brev. Jeg er glad for at du skriver så meget. Der er nogen af de andre i min klasse som får ret korte breve af deres ålændinge, så jeg er rigtig glad for, at du og Fanny er mine brevvener, fordi I skriver meget og fordi I er de sødeste, synes jeg ☺

He He !!

Det må have været en skøn tur til Caribien.. Var det ikke dejligt og varmt.??? Det lyder det som. Jeg har altid godt kunne tænke mig at svømme med delfiner. Var det ikke rigtig sjovt???. Har I taget nogle billeder demede.? Hvis I har, kunne jeg godt tænke mig at se, hvordan der ser ud i Caribien, hvis du vil sende nogen med i næste brev (. Jeg kan bedst lide at rejse ned, hvor der er varmt, nede omkring Middelhavet F.eks. Spanien og Italien. Hvor kan du bedst lide at rejse hen??

Jeg glæder mig til, at det bliver varmt, selvom jeg elsker sne, men jeg synes, at vi har haft nok sne nu. Det er heldigvis også begyndt at blive forår her. Er det også begyndt at blive forår oppe på Åland?? Det har ellers taget lang tid, før alle de små klatter af vådt tøsne forsvandt, og før der kom små vintergækker frem i kanten af hækken.

Du skrev i sidste brev, at I endnu ikke ved, hvem jeg skal bo hos, når jeg kommer til Åland, men Fanny har skrevet, at vi skal bo hjemme hos hende. Så jeg er lidt forvirret. :

ud og rejse i sommerferien...???

gt... Vi var på ferie i Tyskland i vinterferien. i boede i VIP hytter. Det var vildt fedt. Min til Malta helt alene i 3 uger, og imens hun er herhjemme er kun min mor og jeg, og hun ejde, så det bliver lidt trist...

det sidste brev, vi skriver til jer, men det snart skal mødes. Jeg glæder mig bare så

meget. Det bliver så sjovt og spændende, både at se hvordan Åland er og især at møde jer. Jeg kan næsten ikke vente mere...

Fanny kunne godt tænke sig at se byen, der ligger ca. 8 km. fra os. Den by, hvor vi handler og shopper. Der vil hun gerne prøve at komme på cafe'. Kunne du også godt tænke dig det.?? Byen hedder Svendborg, og det er en mellemstor by med et lille bycenter, en biograf, en havn, gågader og selvfølgelig butikker. He

Vi får ikke nogen prøver her på skolen før i ??

For resten har jeg brækket mit højre håndskriver med, så det er derfor, at jeg skriver så klodset. Jeg håber ikke, at det gør i hånden, for ellers ville I umuligt kunne

Mit yndlingsdyr er tigere og andre kattearter, og hvis det skal være et husdyr er det nok også katte. Kaniner er også rigtig søde.

Min storesøster er 15 år og fylder 16 til december. Hvor gammel er dine søskende??

Min storesøster Freja skrev sammen med I kender I dem... De går

Mine forældre ryger ikke. Så det er ingen problem, at du er allergisk over for røg.

Hav det godt til vi ses..

Kærlig hilsen

SIF.

Vikingaåsens skola i Jomala kommun på Åland

Åland har 26 500 invånare.

Av Ålands 16 kommuner är Jomala näststörst med sina 3 500 invånare efter Ålands enda stad, Mariehamn, som har 10 600 invånare.

Vikingaåsens skola är den större av kommunens två skolor. Skolhuset togs i bruk inför vårterminen 1975 och genomgick 1998-1999 både sanering och ombyggnad. Elevantalet uppgår för tillfället till 235 elever fördelade på årskurs 1-6. Skolan har nu tretton klasser. Sjutton lärare handhar undervisningen med stöd av fyra elevassistenter.

Årskostnaden för en vikingaåsenelev är 5900 euro. I summan ingår kommunens utgifter för skollunch samt elevskjutsar med taxi och buss.

Utbytet med Östra Aaby inleddes under Charlotta Holméns tid som skolans ledare.

Nu pågår det sjätte läsåret med Bernt Isaksson som ledare.

Lärarna läsåret 2005-2006 (antal resor 1986-2006)

Övre raden från vänster: Siv Lindholm(3) Paméla Styrström(1) Gun-Britt Eriksson(1) Anette Fagerlund(1) Inga Ekblom(1) Steven Björholm(8) Kurt Lindbom(8) Irma Lepistö-Söderholm (2) Bernt Isaksson(7)

Nedre raden från vänster: Elisabeth Sandvik(4) Gabriella Sjöberg (-) Susanne Fagerlund(1) Monika Mattsson(5) Sofie Björke(1) Maria Granskog(-) Mikaela Holmström(-) Siw Kyrkslätt-Henriksson(6)

Tidigare resenärer som saknas på bilden: Charlotta Holmén(2) Ann-Mari Söderlund(1) Mona Karlsson(2) Ulrica Diederich(1).

Øster Aaby Friskole i Svendborg Kommune på Sydfyn, Danmark.

Svendborg Kommune har 43.150 indbyggere, 11 kommunale skoler (folkeskoler) og 2 private skoler og en friskole - Øster Aaby Friskole.

Der er ansat 5 personer i den teknisk-administrative afdeling, 4 pædagogiske ansatte i fritidsordningen, en børnehaveklasseleder, 11 lærere, en viceleder og en skoleleder.

En gennemsnitlig skolestørrelse i kommunen er på 400 børn fra 6-15 år, og den gennemsnitlige klassekvotient er på 19,14. (2005).

Udgiften (brutto) pr. årselev på Øster Aaby er 52.755 kr. Heraf betaler forældrene gennemsnitlig 9.445 kr. årligt. (2004). De resterende penge kommer hovedsagelig som tilskud fra den danske stat.

Udgiften til kommuneskolen (brutto) pr. elev er 46.612 kr. (2004). Der er ingen forældrebetaling.

Ansatte 2005-2006 (antal rejser 1986-2006)

*Fra venstre og op: Helge Stockmar(6) Majbritt Fabricius(1) Lone Kofoed(-)
Anette Rosengren(5) Marianne Sams(1) Jan Sielemann(-) Lis Bystrup(6) Per Wendelboe(1)
Torben Poulsen(-) Brian Østergaard(-) Niels Chr. Hebsgaard(2) Merete Oxenvad(3)
Elsemarie Hoffmann(8) Lone Dahl(2) Jørn Rolskov(3) Lone Rasmussen(-)
Louise Schaumann(-) Niels L. Fabricius(4)*

Vikingaåsens skola

Jomala kommune, Åland

Oprettet 1975

*1. - 6. kl. * 235 børn*

www.jomala.aland.fi

Øster Aaby Friskole

Svendborg kommune, Danmark

Oprettet d. 12. maj 1878

*børnehaveklasse - 9. kl. * 180 børn * max. 20 børn i hver klasse*

www.oesteraabyfriskole.dk